

*Załącznik do Uchwały Nr II/2015/2016
Rady Rodziców
Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kobiórze
z dnia 26 stycznia 2016 roku*

**SZKOLNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
PUBLICZNEGO GIMNAZJUM
IM. JANA PAWŁA II W KOBIORZE**

Program Profilaktyki jest spójny z Programem Wychowawczym Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kobiórze i ma na celu wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia; zapobieganie nałogom; dbanie o to, by szkoła była przyjazna uczniom. Obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Konwencja o prawach dziecka.
3. Rządowy program na lata 2014 – 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami.
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z późniejszymi zmianami.
8. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
9. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
10. Statut Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kobiórze.
11. Program Wychowawczy Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kobiórze.

II. WSTĘP

Szkoła wychowuje poprzez wszystko, co szkołę stanowi. Nie można więc zredukować jej roli wychowawczej wyłącznie do programów wychowawczych, profilaktycznych czy też różnego rodzaju akcji.

Wychowawcza bowiem są:

- a) dobra dydaktyka,
- b) sprawna organizacja życia szkolnego, a w tym: prawidłowy obieg informacji, optymalne wykorzystanie czasu ucznia,
- c) właściwe wykorzystanie uroczystości szkolnych,
- d) kształtowanie etykiety szkolnej,
- e) mądra samorządność uczniowska,
- f) udział w akcjach o zasięgu pozaszkolnym,
- g) skuteczne działania profilaktyczne.

Profilaktyka szkolna to działanie mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmocnienie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, którzy budują swoją hierarchię wartości, nawiązują relacje z innymi ludźmi, budują poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał też wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał działania interwencyjne w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- a) promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania,
- b) informowanie o skutkach zachowań ryzykownych,
- c) wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych,
- d) nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi,
- e) zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów.

W zakresie profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- a) działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grup podwyższonego ryzyka,
- b) współpracę ze specjalistami,
- c) zajęcia socjoterapeutyczne,
- d) poradnictwo rodzinne.

III. CELE

Cele główne:

1. Udostępnianie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia; zmniejszenie ryzyka zachorowań.
2. Skuteczne reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu ludzi.
3. Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
4. Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami wspomagającymi rodzinę i promującymi zdrowy styl życia.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
2. Zwiększenie motywacji uczniów do realizacji obowiązku szkolnego.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania.
4. Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.
5. Budowanie w szkole poczucia bezpieczeństwa.
6. Uświadamianie zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z mediów.
7. Kształtowanie właściwych postaw wobec ludzi słabszych, starszych, młodszych, chorych, niepełnosprawnych.
8. Przeciwdziałanie korzystaniu z substancji uzależniających (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze).

9. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
10. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
11. Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki - wczesna interwencja - udzielanie pomocy.
12. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- a) informacyjne,
- b) edukacyjne,
- c) integracyjne,
- d) wdrażające ustalone umiejętności,
- e) interwencyjne.

Po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy, opartej o analizę dokumentów oraz wnioski wychowawców i rodziców, za priorytetowe uznano:

1. Zwiększenie motywacji uczniów do realizacji obowiązku szkolnego.

Zauważono przypadki nieusprawiedliwionej absencji uczniów. Szczególnie niepokojące są nieobecności na pierwszych i ostatnich godzinach lekcyjnych, a także zbyt częste spóźnienia na zajęcia.

2. Promowanie zdrowego stylu życia.

Zdrowie fizyczne i psychiczne to wartość nadrzędna, zasługująca na stałą uwagę i promowanie, zwłaszcza zaś w sytuacji pogarszających się warunków materialnych rodzin (bezrobocie, niskie dochody, brak czasu dla dzieci).

3. Przeciwdziałanie korzystaniu z substancji uzależniających (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze).

Uczniowie w wieku gimnazjalnym są szczególnie narażeni na różnego typu uzależnienia. Młodzież coraz częściej wymyka się spod kontroli i opieki rodziców

(np. przebywa w godzinach wieczornych poza domem, bez opieki dorosłych). Dostęp do środków uzależniających jest obecnie bardzo łatwy, a oferta narkotyków, w tym dopalaczy, coraz szersza. Stąd troska i działanie w celu uchronienia uczniów i absolwentów przed uzależnieniami.

W realizacji wybranych celów uczestniczyć będą:

1. dyrektor szkoły,
2. organ prowadzący,
3. Rada Pedagogiczna,
4. Rada Rodziców,
5. Samorząd Uczniowski,
6. instytucje wspomagające: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Dom Kultury, ośrodek zdrowia, parafia, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, policja.

Podjęmowane działania będą monitorowali głównie wychowawcy poszczególnych klas oraz dyrektor szkoły wg planu pracy.

IV. SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH UWZGLĘDNIAJĄCYCH WW. CELE

CEL: ZWIĘKSZENIE MOTYWACJI DO REALIZACJI OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategia działań	Termin realizacji	Odpowiedzialni
Nieusprawiedliwiona absencja, wagary, spóźnienia, kłamstwa. Brak zainteresowania nauką.	1. Zapoznanie uczniów i rodziców z treściami Statutu dotyczącymi praw i obowiązków ucznia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz systemu stosowania kar i nagród.	wrzesień	dyrektor szkoły, wychowawcy

	<p>2. Stałe monitorowanie absencji (zaznaczanie w dzienniku lekcyjnym innym kolorem nieusprawiedliwionej nieobecności na ostatnich lekcjach – ucieczki).</p>	<p>cały rok</p>	<p>wychowawcy</p>
	<p>3. Stały kontakt nauczycieli z rodzicami (dziennik, telefon, zeszyt wychowawczy).</p>	<p>cały rok</p>	<p>dyrektor szkoły, wychowawcy</p>
	<p>4. Integracja klasy i budowanie dobrej atmosfery – warsztaty integracyjne dla uczniów klas pierwszych z psychologiem, lekcje wychowawcze, udział w konkursie „Nasza Klasa” (promującym m.in. wysoką frekwencję).</p>	<p>wrzesień cały rok</p>	<p>pedagog, psycholog PPP, wychowawcy</p>
	<p>5. Zwiększenie „atrakcyjności” szkoły w oczach uczniów – zapewnienie udziału w zajęciach pozalekcyjnych (kołach zainteresowań).</p>	<p>cały rok</p>	<p>dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy</p>
	<p>6. Działania Szkolnego Klubu Wolontariusza.</p>	<p>cały rok</p>	<p>pedagog</p>
	<p>7. Kierowanie uczniów na badania do PPP.</p>	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>pedagog</p>
	<p>8. Pomoc uczniom w nauce (konsultacje, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze).</p>	<p>cały rok</p>	<p>pedagog, nauczyciele, wychowawcy</p>

	9. Wykazanie wpływu absencji na: wyniki w nauce, drugoroczność, ocenę zachowania.	cały rok	nauczyciele, wychowawcy
--	---	----------	-------------------------

CEL: PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategie działań	Termin realizacji	Odpowiedzialni
Wady postawy, otyłość, złe nawyki żywieniowe, bierny wypoczynek przed telewizorem i komputerem.	1. Uświadomienie wartości zdrowia fizycznego i psychicznego – realizacja programu „Trzymaj formę” z wykorzystaniem różnorodnych form przekazu – plakaty, ulotki, filmy, gazetki tematyczne, pogadanki.	cały rok	koordynator programu „Trzymaj formę”, pielęgniarka szkolna, nauczyciel biologii, wychowawcy
	2. Propagowanie aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez organizację dodatkowych zajęć: SKS, wyjazdów np. na narty, łyżwy, rajdów, wycieczek.	cały rok	dyrekcja, nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy
	3. Promowanie zasad zdrowego żywienia poprzez: przeprowadzanie konkursów, pogadank, przygotowywanie gazetek tematycznych, sprzedaż zdrowej żywności w sklepiku szkolnym, udostępnienie dla uczniów dystrybutora z wodą. na korytarzu szkolnym.	cały rok październik cały rok	nauczyciel biologii, pielęgniarka szkolna, wychowawcy opiekun sklepiku szkolnego

	4. Kształtowanie przekonań, że skuteczniej zapobiegać niż leczyć. Konkursy klasowe na ulotki i plakaty na temat wybranych chorób. Realizacja programów pod patronatem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.	kilka razy w roku na bieżąco	nauczyciel biologii pedagog, wychowawcy
--	---	-------------------------------------	---

**CEL: PRZECIWDZIAŁANIE KORZYSTANIU Z SUBSTANCJI UZALEŻNIAJĄCYCH
(nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze)**

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategia działań	Termin realizacji	Odpowiedzialni
Palenie papierosów. Przebywanie w godzinach późnowieczornych poza domem bez opieki dorosłych. Powszechny dostęp do narkotyków i dopalaczy.	1. Gromadzenie materiałów na temat profilaktyki uzależnień.	cały rok	bibliotekarka
	2. Prowadzenie programów profilaktycznych lub ich elementów o tematyce antynikotynowej, antyalkoholowej i antynarkotykowej – np. cykl zajęć „Lekcje przestrogi”.	cały rok	specjaliści, osoby przeszkolone, pedagog, wychowawcy
	3. Prezentowanie na stałej gazetce ściennej aktualnych informacji nt. uzależnień.	cały rok	pedagog
	4. Przeprowadzanie zajęć warsztatowych z profilaktyki.	cały rok	dyrekcja, specjaliści, pedagog, psycholog,

	5. Wzmoczenie kontroli na dyżurach, ze szczególnym uwzględnieniem wyjść uczniów poza teren szkoły.	cały rok	nauczyciele
	6. Monitoring w szkole.	cały rok	dyrekcja
	7. Współpraca z rodzicami, zorganizowanie dla nich warsztatów na temat ryzyka uzależnień wśród młodzieży.	wrzesień/ styczeń	dyrekcja, pedagog
	8. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych: z policją, PPP w Pszczynie, Gminną Komisją ds. Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym.	cały rok	dyrekcja, pedagog, wychowawcy

V. SPODZIEWANE EFEKTY

Uczniowie:

- a) posiadą określoną wiedzę na temat zdrowego stylu życia,
- b) zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, takie jak np. umiejętność asertywnego odmawiania,
- c) utrwalą postawę odrzucającą nałogi.

Rodzice:

- a) usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków,
- b) podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne,
- c) wezmą aktywny udział w działaniach profilaktycznych prowadzonych w szkole i środowisku lokalnym.

Nauczyciele:

- a) zacieśnią współpracę z rodzicami uczniów,
- b) będą doskonalili swoje umiejętności w działaniach profilaktycznych.

VI. EWALUACJA

Program będzie poddany ewaluacji poprzez:

- a) analizę dokumentacji pod koniec roku szkolnego (np. dzienniki, sprawozdania),
- b) przeprowadzanie ankiet wśród uczniów.

W czasie realizacji programu będzie istniała możliwość wnoszenia do niego poprawek, zgodnie z aktualnymi potrzebami i wnioskami.